

amfori BSCI:n viiteasiakirjat

YK:n ihmisoikeuksien yleismaailmallinen julistus, (1948); ILO:n kolmikantainen periaatejulistus, joka koskee monikansallisia yrityksiä ja sosiaalipolitiikkaa (1977); YK:n Global Compact -aloite (2000); YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskevat ohjaavat periaatteet (2011) ja OECD:n monikansallisille yrityksille tarkoitettu toimintaohje (2011) määrittävät laajimmin hyväksytyt toimintakehykset vastuulliselle liiketoiminnalle.

I. ILO:n perussopimukset

Kansainvälinen työjärjestö (ILO), jossa kolmikantaperiaatteen mukaisesti ovat edustettuna valtiot, työnantajat ja työntekijät, on vastuussa kansainvälisten työelämän normien määrittämisestä ja sen tehtävänä on kansainvälisten työelämänormien luominen ja valvonta.

ILO:n luomat normit määritellään yleissopimuksissa, joilla on kansainvälinen lainvoima ja jotka sitovat sopimukset ratifioineita valtioita. Mukana on myös suosituksia, jotka sisältävät ylimääräisiä tulkintaohjeita.

ILO:n [Työelämän peruseriaatteita ja -oikeuksia koskeva julistuksen](#) (1998) voimaantulon myötä ILO:n jäsenmailla on velvollisuus kunnioittaa, edistää ja toteuttaa ILO:n perussopimuksissa määritellyjä periaatteita ratifioinnista riippumatta.

Perussopimukset

- [Ammatillinen järjestäytymisvapaus ja ammatillisen järjestäytymisoikeuden suojeleminen, 1948 \(nro 87\)](#)
- [Järjestäytymisoikeuden ja kollektiivisen neuvottelu-oikeuden periaatteiden soveltaminen, 1949 \(nro 98\)](#)
- [Pakollinen työ, 1930 \(nro 29\)](#)
- [Pakkotyön poistaminen, 1957 \(nro 105\)](#)
- [Työhön pääsemiseksi vaadittava vähimmäispalkka, 1973 \(nro 138\)](#)
- [Lapsityön pahimpien muotojen kieltäminen ja välittömät toimet niiden poistamiseksi, 1999 \(nro 182\)](#)
- [Samanarvoisesta työstä miehille ja naisille maksettava sama palkka, 1951 \(nro 100\)](#)
- [Työmarkkinoilla ja ammatin harjoittamisen yhteydessä tapahtuva syrjintä, 1958 \(nro 111\)](#)

Kansainvälisen työjärjestön hallintoneuvosto on myös luokitellut neljä muuta yleissopimusta ”ensisijaisiksi instrumenteiksi” johtuen niiden keskeisestä asemasta, kun halutaan vahvistaa työllisyyttä edistäviä kansallisia instituutioita ja voimavaroja ja varmistaa, että työelämää koskevia normeja noudatetaan. Nämä yleissopimukset on nimetty [ILO:n julistuksessa yhteiskunnallisesti oikeudenmukaisesta globalisaatiosta](#) ja sisällytetty ILO:n toimintasuunnitelmaan 2010–2016 hallinnollisina sopimuksina.

Hallinnolliset sopimukset

- [Ammattientarkastus teollisuudessa ja kaupassa, 1947 \(nro 81\)](#)
- [Työllisyyspolitiikka, 1964 \(nro 122\)](#)
- [Maatalouden ammattientarkastus, 1969 \(nro 129\)](#)
- [Kolmikantaneuvottelut, joiden tarkoituksena on edistää työtä koskevien kansainvälisten normien noudattamista, 1976 \(nro 144\)](#)

Lisäksi on joukko muita ILO:n yleissopimuksia ja normeja, jotka ovat erityisen keskeisiä amfori BSCI:lle, ja ne ovat parhaita viiteasiakirjoja toimeenpanoehtojen tulkinnassa.

Asiakirjat on lueteltu alla amfori BSCI:n periaatteittain ryhmiteltynä.

II. Kansainväliset viiteasiakirjat ja amfori BSCI:n periaatteet

Järjestäytymis- ja neuvottelu-oikeus

[C011 - Maataloustyöntekijäin yhdistymis- ja kokoontumisvapaus, 1921](#)

[C135 - Työntekijäin edustajien suojelu yrityksessä ja heidän toimintansa helpottaminen, 1971](#)

[C141 - Maaseudun työntekijäjärjestöt ja niiden osuus taloudellisessa ja sosiaalisessa kehityksessä, 1975](#)

[C154 - Kollektiivisen neuvottelumenettelyn edistäminen, 1981](#)

[R091 - Suositus, joka koskee työehtosopimuksia, 1951](#)

[R092 - Suositus, joka koskee vapaaehtoista sovittelua ja välimiesmenettelyä, 1951](#)

[R143 - Suositus, joka koskee työntekijäin edustajien suojelua yrityksessä ja heidän toimintansa helpottamista, 1971](#)

[R158 - Suositus, joka koskee työasiainhallinnon roolia, tehtäviä ja organisaatiota, 1978](#)

Syrjintäkielto

[C156 - Perheenhuoltovelvollisuuksia omaavien mies- ja naistyöntekijöiden samanlaiset mahdollisuudet ja yhdenvertainen kohtelu, 1981](#)

[C159 - Ammatillinen kuntoutus ja työllistäminen \(vajaakuntoiset henkilöt\), 1983](#)

[R165 - Suositus, joka koskee perheenhuoltovelvollisuuksia omaavien mies- ja naistyöntekijöiden samanlaisia mahdollisuuksia ja yhdenvertaista kohtelua, 1981](#)

Oikeudenmukainen korvaus

[C095 - Palkansuojelu, 1949](#)

[C100 - Samanarvoisesta työstä miehille ja naisille maksettava sama palkka, 1951](#)

[C131- Vähimmäispalkkojen määrääminen erityisesti kehitysmaat huomioon ottaen, 1970](#)

[R085 - Suositus, joka koskee palkansuojelua, 1949](#)

[R135 - Suositus, joka koskee vähimmäispalkkojen määräämistä erityisesti kehitysmaat huomioon ottaen, 1970](#)

[R180 - Suositus, joka koskee työntekijöiden saatavien turvaamista työnantajan maksukyvyttömyystapauksessa, 1992](#)

Kohtuulliset työajat

[C001 - Työajan rajoittaminen teollisuusyrityksissä kahdeksaksi tunniksi päivässä ja neljäksikymmeneksi kahdeksaksi tunniksi viikossa, 1919](#)

[C014 - Viikkolevon soveltaminen teollisuusyrityksissä, 1921](#)

[C132 - Palkalliset vuosilomat \(muutettu\), 1970](#)

[C101 - Maatalouden palkalliset lomat, 1952](#)

[C171 - Yötyö, 1990](#)

[C110 - Plantaasityöntekijäin työolot, 1958](#)

[R116 - Suositus, joka koskee työajan lyhentämistä, 1962](#)

[R110 - Suositus, joka koskee plantaasityöntekijäin työoloja, 1958](#)

Työterveys ja -turvallisuus

[C148 - Työntekijöiden suojaaminen työympäristössä esiintyvien ilman epäpuhtauksien, melun ja värinän aiheuttamilta vaaroilta, 1977](#)[C155 - Työturvallisuus ja -terveys sekä työympäristö, 1981](#)

[C183 - Äitiyssuojelusopimus \(2000\)](#)

[C184 - Maatalousalan työturvallisuus ja -terveys \(2001\)](#)

[C187 - Työturvallisuuden ja -terveyden edistäminen, 2006](#)

[C188 - Kalastusalan työtä koskeva sopimus, 2007](#)

[R164 - Suositus, joka koskee työturvallisuutta ja -terveyttä sekä työympäristöä, 1981](#)

Lapsityön kieltö

[C131- Vähimmäispalkkojen määrääminen erityisesti kehitysmaat huomioon ottaen, 1970](#)

[R014 - Suositus, joka koskee lasten ja nuorten henkilöiden yötyötä maataloudessa, 1921](#)

[R190 - Suositus, joka koskee lapsityön pahimpien muotojen kieltämistä ja välittömiä toimia niiden poistamiseksi, 1999](#)

Nuorten työntekijöiden erityinen suojele

[C010 - Lasten käyttäminen maataloustöissä, 1921](#)

[C016 - Meripalveluksessa olevien lasten ja nuorten henkilöiden pakollinen lääkärintarkastus, 1921](#)

[C077 - Lääkärintarkastus, jolla todetaan lasten ja nuorten henkilöiden soveltuvaisuus teollisuustyöhön, 1946](#)

[R014 - Suositus, joka koskee lasten ja nuorten henkilöiden yötyötä maataloudessa, 1921](#)

[R146 - Suositus, joka koskee työhön pääsyä varten vaadittavaa vähimmäisikää, 1973](#)

Epävakaisten työsuhteiden kieltö

[C024 - Teollisuus-, kauppa- ja kotitaloustyöntekijäin sairausvakuutus, 1927](#)

[C025 - Maataloustyöntekijäin sairausvakuutus, 1927](#)

[C095 - Palkansuojelu, 1949](#)

[C117 - Sosiaalipolitiikan perustavoitteet ja – vaatimukset, 1962](#)

[C158 - Työnantajan toimesta tapahtuva palvelussuhteen päättäminen, 1982](#)

[C175 - Osa-aikatyö, 1994](#)

[C177 - Kotityö, 1996](#)

[C181 - Yksityiset työnvälitystoimistot, 1997](#)

Pakkotyön kieltö

(Ks. perussopimukset)

Ympäristönsuojelu

Eettinen liiketoiminta

III. Muut keskeiset lähteet

- YK:n ihmisoikeuksien yleismaailmallinen julistus (1948):
<http://www.un.org/en/documents/udhr/>
- Kolmikantainen periaatejulistus, joka koskee monikansallisia yrityksiä ja sosiaalipolitiikkaa (1977):
http://www.ilo.org/empent/Publications/WCMS_094386/lang--en/index.htm
- YK:n Global Compact -aloite
http://www.unglobalcompact.org/AboutTheGC/tools_resources/index.html
- YK:n liiketoimintaa ohjaavat lapsenoikeusperiaatteet
http://www.unglobalcompact.org/issues/human_rights/childrens_principles.html
- OECD:n monikansallisille yrityksille tarkoitettu toimintaohje (2011)
<http://www.oecd.org/daf/inv/mne/oecdguidelinesformultinationalenterprises.htm>
- YK:n yrityksiä ja ihmisoikeuksia koskevat ohjaavat periaatteet (2011)
http://www.ohchr.org/Documents/Publications/GuidingPrinciplesBusinessHR_EN.pdf
- Ihmisoikeudet selitettynä: Ohjeita yrityksille (2008)
http://human-rights.unglobalcompact.org/doc/human_rights_translated.pdf
- Korruption vastainen Yhdistyneiden Kansakuntien yleissopimus
http://www.unodc.org/documents/treaties/UNCAC/Publications/Convention/08-50026_E.pdf
- Korruptionvastainen verkko-opiskelutyökalu
<http://thefightagainstcorruption.org/certificate/>
- ILO safework
<http://www.ilo.org/safework/cis/lang--en/index.htm#a2>
- ILO:n tukipalvelut
<http://www.ilo.org/empent/areas/business-helpdesk/lang--en/index.htm>

- ILO maatalouden työsuojelua koskeva käytännösääntö, 2010
http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/---dgreports/---dcomm/---publ/documents/publication/wcms_159457.pdf
- ILO:n toimintasuunnitelma 2010–2016: Kohti hallintosopimusten laajapohjaista ratifiointia ja tehokasta toimeenpanoa
http://www.ilo.org/wcmsp5/groups/public/@ed_norm/@normes/documents/publication/wcms_156431.pdf
- Social Accountability International
<http://www.sa-intl.org/index.cfm?fuseaction=Page.ViewPage&PageID=937>

amfori on johtava maailmanlaajuinen liiketoimintajärjestö, jonka tavoitteena on edistää avointa ja kestäväää liiketoimintaa. Visionamme on maailma, jossa kaikki liiketoiminta tuottaa sosiaalista, ympäristöön liittyvää ja taloudellista hyötyä kaikille.

amfori BSCI
Av. De Cortenbergh, 172
1000 Brussels
Belgium
Puh. +32-2-762 05 51
Fax +32-2-762 75 06
info@amfori.org
www.amfori.org